

MAGYAR HETI

I. évf., 9. 2. sz. Vasárnap

ELŐFIZETESI ÁRA I. ÉVRE 36.—P. FELELVÉRE 18.—P. NEGYEDÉVRE 9.—, 1 HONAPRA 3.—P. EGYES SZÁM HÉTKÖZNAP 10 FILL., VASÁRNAP 20 FILL.

Főszerkesztő

PETHŐ SÁNDOR

1938 december 11

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST VI., ARADI U. 10
TELEFON: 128-428* KIADÓHIVATAL: BUDAPEST
VI., VILMOS CSÁSZAR UT 65. TELEFON: 128-726*

Az ellenzéki politika új útjai

Írta: Pethő Sándor

Elég egy röpké pillantást vetni a parlamentben az ellenzéki mezőnyre, hogy az ember észrevegye legott: a nagy feloldulás és felkunkorodás után, a kormányválság megoldásával, ez az ellenzék sokkal inkább hasonlít egy kihűlt kráterhez, mint egy élő és működő tűzhányóhoz. Mi maradt a diadalmas kormánybuktató többségből? Vert hadak és csüggedő remények. A nagy ostromból elvonult sereg a bomlás, a feloszlás és a reménytelenség tünetei mutatkoznak, a világnézet elmentétek hullafoltjaival s valami keserű dac köldökszemléletében, amely nem hajlandó tudomást venni vereségének lesújtó mérvéről. Az ellenzéki akció nem bűnököt követett el, hanem csak hibákat. Ezek pedig a politikában legtöbbször jobban megbosszújják magukat, mint ha az erkölcsi világrendebe ütközött machiavellista cselekmények terhelnék. Hasztalan minden fortély és praktika. Míhelyt egy ellenzéki akció léggömbökbe fogódzik és nem a közhangulat és a közvélemény szelibe fogja vitorlát s míhelyt minden reménye abban összpontosul, hogy csak az egyik alkotmányos tényező intencióit veszi számításba s elhanyagolja az alulról felpatakzó népi és szociális érdekek bátor szívtű képviselőit: sorsa nem lehet más, mint az összeomlás, abban a pillanatban, mikor a legfelsőbb döntés nem felel meg kábarakozásának és henye adventizmusának.

Különben sem könnyű a mérsékelt irányzat álláspontja a hirtelen megnépszerűsödött kormányhatalom és az utcai bujtogatás között. Csak kevésbé vigasztaló, hogy a tulsó oldalon se rózsás a pártegység jövője. Igaza volt annak a disszidens vezérfőútnak, aki a kiltépést kormányújságot állít kisért zenébonával szemben, amely zsidóbérencé és népfrintóssá avatja az imént még tagbaszakadt jobboldali bálványt is, megállapította, hogy a kormánypart nem kereszti, hanem hosszmeteszben hasadt széjjel. Amiből egyszerű paraszti ésszel az következik, hogy még mindig nincs minden juh a maga aklában, hanem különböző és össze nem tartozó nyájakba terelődött. Isten tudja micsoda hangulat, érdek vagy szimat befolyása alatt. Nehéz elhinni, hogy Sztranyavszky Sándor együtt szavazott Fábíán Bélával. Micsincher Manóval s hogy a kisgazdapárt nemzeti demokrá-

ciája jó szomszédsági és szövetségi viszonyba került olyan tényezőkkkel, akik nemrég a német totalitáris csendesebb vagy lármásabb rajongói voltak. Amde a kormánytöbbség struktúráls visszasságai se nyujtanak kevésbé üdítő képet, különösen ha az ember együtt látja Makray Lajos legitimizmusát Mezős András nürnbergi religiózával s Zichy János konzervatív keresztény irányzatát a NEP vilharsarki garaboncsával. Ez a felszeg és hazug csoportosulás a magyar parlamentarizmus súlyos válságának tünete. A NEP-sajtó úgy akar segíteni rajta, hogy egyelőre elhallgatja vagy eltagadja a kormánykoalíció politikai és világnézeti ellentétét. Az ellenzék pedig — legalább bizonyos árnyalatiban — olymódon, hogy megszabadulva a zsidóbérencéségtől, kész teljes erővel belevetni magát a jobboldaliság crescendójának ama hangzavarába, amelyet a mozgalmi pszichológus s a népszerűség elvesztésének páni rémülete idézett elő a maradék baza elsatnyult közéletében.

Sokakat meglepett a kereszténypart magartatása. Igénytelen felfogásunk szerint óriási naivitás kellett ahhoz a vélelemhez, hogy ez a tisztés és fakó párt ebben a válságban tagadta volna meg újkilenc esztendő tradícióit, amelyek szinte előírták mostani vezetőik számára is a követendő utat. Azt tudnillik, hogy — mint Friedrich mondotta egyszer nagyon szellemesen — végigguggoltak az összes kormányrendszereket, ha másért nem, hát azért a jámbor reménységért, hogy fővárosi birtokállományukat átmenetilesek az idők zivatrain.

Mindazáltal nézetünk szerint ez a válság legmélyebben Eckhardt Tibor pártját érintette és kényseríti fontos és nehéz elhatározások elé. Egyrészt azért, mert ennek a pártnak vannak egyedül komoly, ha nehezkese országban a nyilvánvalóan moszán kívül. Másrészt azért, mert Eckhardt személyében olyan elpusztíthatatlan európai értékkel rendelkezik, amellyel — bármilyen történik is ebben az országban — minden rendszernek számolnia kell. Ha a pártból ezért vagy amazért egy-két, vagy nem bánom, akár egy tucat országgyűlési képviselő disszidál is és élettaktikai összefonó pillanatnyilag más utakra csábítja is: a magyar parasztság zöme és Eckhardt személye friss és fölfrisztó szuggesztív-

frakcióinak kimeríthetetlen erőmedencéje voltak. Az osztrák-magyar kapcsolat megszüntével megemmisült ennek az irányzatnak közjogi és politikai létjogosultsága. Ami belőle megmaradt, az a szabadsárgyűlés választó mozgalom Habsburg-ellenes magartatásának elavult cifraszűrét öltötte vállára. Viszont annál erőteljesebben hangsúlyozta a kossuthi hagyomány agrárszociális jellegét. Eckhardt Tibor alatt a kartellek elleni vétojából táplálta roppant népszerűségét a falvak társadalmában. Ma ezeknek a gazdasági erőknak lebontása vagy megrendszabályozása folyamathban van. S ami ezen til az iparellenes szvendélyeket tüzi (a zsidó túnyomósan kívül), az már idegesebb és veszélyesebb hatalmak

észíti elő. Ha a népszerűségi korszakban Gömbös és Eckhardt fájvédő pártja, érezhető külföldi nyomás nélkül, nemzeti függetlenségi párttá keresztelte el magát: akkor ma a kisgazda- és agrártársadalom politikája nem mentesülhet egy súlyos lidércnyomás, illetőleg ama kényszerhelyzet tanulságainak levonásáról, hogy az ország megváltozott külpolitikát helyeztetben sokkal inkább kell hangsúlyoznia a kossuthi testamentum függetlenségi posztulátumát, mint eddig bármikor. Ez a párt s a körje tömörülő ellenzék mozgalomát a kossuthi örökség és politikai részlet, mert ugyanakkor tovább képviseleti a jobbágyfelszabadítás folytatását, illetve egy új nemzeti és szociális földbirtokmegosztás követelményét. Minél erősebbé válhatik egy külföldi nagyhatalom vonzó vagy nyomó ereje, minél több szolgátra kész neolabanc várja idehaza esengve az új uralom beállapítását s minél kevésbé tippküz az a külföldi befolyás ellentétes európai erőkre: annál heroikusabb szereposztás vár arra az egyetlen történelmi osztályra, amelyen a független magyar államlet atlaszi terhe nyugszik s amelynek segítségével Kossuth megmentette a magyar államéletet 1848-49-ben.

Egy messzebbtekintő magyar kormány külpolitikai magartatásának függetlenségét csak alátámaszthatja, ha mögötte vagy akár vele szemben a magyar állami szuverenitásnak és a magyar öncélúságnak olyan intranzigenciája alakul ki, amely minden üldözés előtt a magyarság érzelmi életének végtelen talajpizibe tud lemerülni és felbukkanni újból, hatalmas

gejzroszlopokban. Csak ez a függetlenségi gondolat gyűrheti le azt a silány labancat, amely külföldi támogatás reményében akarja birtokba venni a magyar államhatalmat, hogy azután tüstént kiszolgáltatassa azoknak az erőtényezőknck, amelyeknek szolgálatába adta magát. Csak a magyar függetlenségi gondolatnak vízszintes és függőleges irányban szimultán érvényesülő hiterjesztése pótolhatja azoknak a külföldi hatalmaknak erkölcsi és politikai rokkonszenvét, amelyeket a magyar önállóság régi képviselői mindig számításba vehettek, valahányszor fegyverhez kellett nyúlniok a magyar államiság védelmében.

Csak ennek a függetlenségi érzésnek a fehé izzásig való feltévesése alakítja meg a magyar közéletnek azt a hófokát, hogy minden idegen politikai import eléghessen benne. Ez a függetlenségi gondolat örkölhetik eggyedül az ország alkotmányos rendje fölött, tudván azt, hogy csupán az az ország lehet független kifelé, amely szabad befelé. Csakis a függetlenségi gondolat szertökgyöző prairie-tüzei tudják izolálni a hazai német kisebbségek olyan irányú politikai állásfoglalását, amely megbontja az államegységet s amely egy új Henlein-mozgalom szerepéről álmodozik Magyarországon. S végül csak egy önértékes tudunk jó szomszéd és barát viszonyt létesíteni a harmadik birodalommal, melynek vezetői nemzet éppoly kényes és büszke világnézetre, mintők a sajátjukera. A harmadik birodalom vezetőinek nem szabad belcsenők a Habsburgok rosszabb tradíció-felelevenítésének hibáiba a magyarsággal szemben. Ezek tudvalevőleg — saját kárunkra is — nem az ország értékesebb és gerincesebb rétegeire építették dinasztikus politikájukat, hanem azokra a minden társadalomban fellelhető selejtes, vagy kétesértékű selymákra, akiknek szereplése és hatalma csak provokálta és feltűzelte a magyarság zömének nemzeti öntudatát Bizonyos, hogy ezek a független és erős politikai öntudattal bíró magyar rétegek nem lesznek inasai egy hatalmasabb birodalomnak. De éppen jellemerejüknek nemcsak szilárdsága és megbízhatósága, valamint nemzeti érzésviláguk nagyobb tömörsége miatt sokkal megbízhatóbb barátokká válhatnak.

Ára 20 fillér

